

Analiza metodologiei instruirii și a evaluării instruirii

1. TEORIA ȘI METODOLOGIA INSTRUIRII

Metoda didactică aleasă de mine pentru a fi pusă în discuție este **problematizarea**.

Aceasta presupune punerea în discuție a unei probleme sau a unei situații neclare și începerea procesului de înțelegere și rezolvare a acesteia prin intermediul discuției și a colaborării între elevi.

Funcția specifică metodei problematizării este cea de combinare și dezvoltare creativă superioară a cunoștințelor asimilate și interiorizate, susținute psihologic la nivelul unor competențe superioare care susțin capacitatea de analiză, sinteză și evaluare critică a informației, prin resursele proprii gândirii critice. Scopul pedagogic general vizează angajarea capacităților creative superioare ale elevilor în acțiunea de învățare / autoînvățare prin rezolvarea unei situații-problemă, valorificând cunoștințele deținute în alt context, situat „deasupra aplicațiilor de rutină”.

Structura de bază, corespunzătoare funcției specifice, include un ansamblu de procedee didactice, preluate de la nivelul mai multor metode didactice (reflecția / autorefecția; demonstrația, modelarea, exercițiul, experimentul, lucrările practice, studiul de caz, jocul didactic etc.), integrate în acțiunea de învățare / autoînvățare prin descoperire realizată într-o variantă euristică superioară (Ioan Cerghit, 2006, p. 155).

Această metodă este potrivită pentru lecțiile de informatică, unde elevii pot aplica cunoștințele teoretice în rezolvarea unui scop concret.

Ca metodă didactică de cercetare indirectă a realității, problematizarea este implicată pedagogic în toate acțiunile subordonate activității de instruire, în „predarea și învățarea problematizată”, dar și în evaluarea problematizată realizată ca „modalitate de verificare a ideilor” transmise de profesor, asimilate de elevi, prin resursele gândirii divergente, exersate euristic, dar și algoritmic (vezi Vincenty Okon, 1979, pp. 43-50).

Pentru analiza metodei voi propune o **lecție de transmitere de noi cunoștințe**, pentru aceasta fiind cea mai potrivită metodă problematizării deoarece predarea problematizată angajează metoda didactică a problematizării la nivelul construirii unui mesaj didactic bazat pe transmiterea ideilor concentrate în cadrul situației probleme, necesare pentru rezolvarea acesteia în condiții de învățare/autoînvățare eficientă.

Pentru a sprijini metoda pe parcursul lecției, propun utilizarea următoarelor procedee:

- Adresarea de întrebări deschise - acestea ajută la stimularea gândirii critice și la identificarea unor probleme sau soluții;
- Prezentarea unor situații fictive și analiza abordării acestora, fapt ce permite elevilor să aplice cunoștințele învățate și să găsească soluții la probleme concrete;
- Aducerea în discuție a unor exemple practice - ele ajută elevii să înțeleagă mai bine conceptele teoretice;
- Încurajarea discuțiilor în grup - discuțiile în grup permit elevilor să împărtășească perspectivele lor și să lucreze împreună pentru a găsi soluții la probleme;
- Stimularea creativității - activitățile creative pot ajuta elevii să gândească "din afara cutiei" și să identifice soluții originale la probleme.

Aplicarea metodei se poate face continuu, pe parcursul lecției, prin următorii pași:

Momentul organizatoric (1-3 minute):

- Întrebarea întâmpinării: "Ce probleme ați întâlnit în activitatea din săptămâna trecută în care ați aplicat cunoștințele de programare?"

Comunicarea scopului general și a obiectivelor concrete (1 minut):

- Scopul general: Îmbunătățirea abilităților de programare prin rezolvarea unor probleme concrete.
- Obiectivele concrete: Identificarea unor probleme de programare, elaborarea unei soluții și prezentarea acesteia în fața clasei.

Verificarea lecției anterioare - evaluarea inițială, diagnostică și predictivă (10-15 minute):

- Elevii sunt încurajați să împărtășească problemele cu care s-au confruntat în activitatea din săptămâna trecută ori din tema propusă pentru acasă.
- Profesorul oferă ajutor și îndrumare pentru rezolvarea problemelor prezentate.

Susținerea lecției noi - predarea-învățarea-evaluare continuă / formativă, autoformativă (25-30 de minute):

- Profesorul prezintă noi concepte și tehnici de programare legate de problemele prezentate.
- Elevii sunt încurajați să aplice noile cunoștințe pentru a rezolva problemele propuse.
- Profesorul oferă feedback continuu și îndrumare pentru a îmbunătăți soluțiile și a le explica.

Evaluarea finală (cu decizii nonformale și formale / note școlare) (3-4 minute):

- Elevii prezintă soluțiile la problemă în fața clasei.
- Profesorul realizează o evaluare nonformală a soluțiilor prezentate, oferind feedback și sugestii pentru îmbunătățire.

- Profesorul poate decide să acorde note școlare în funcție de nivelul de înțelegere și aplicare al cunoștințelor.

În concluzie, metoda didactică "problematizarea" este o metodă interactivă și motivantă pentru elevi, care le permite să aplice cunoștințele teoretice în rezolvarea unui scop concret. Această metodă este potrivită pentru lecțiile de informatică și poate fi aplicată pe parcursul lecției prin intermediul verificării lecției anterioare, susținerii lecției noi și evaluării finale.

2. TEORIA ȘI METODOLOGIA EVALUĂRII INSTRUIRII

Evaluarea instruirii este procesul prin care se măsoară și apreciază nivelul de realizare a obiectivelor de învățare stabilite pentru o lecție sau curs. Evaluarea instruirii se bazează pe criterii epistemologice precum sfera de referință, structura de bază și interdependență dintre operațiile de măsurare, apreciere calitativă și decizie predictivă pozitivă.

În evaluarea instruirii avem în vedere itemii care reprezintă componente ale testelor pedagogice de cunoștințe, bazate pe probe scrise (teste scrise) dar și pe probe orale (teste verbale / orale) și practice (teste practice), integrate în structura altor metode de evaluare, centrate prioritar pe acțiunea de comunicare scrisă (lucrările scrise) și orală (expunerea verbală, conversația, dezbaterile) și pe acțiunea practică reală (lucrările practice) sau (jocul didactic) etc. (Sorin Cristea, Evaluarea instruirii în cadrul procesului de învățământ. Strategii. Metode. Procedee. Instrumente, Didactica Publishing House, București, 2019, pp. 67 – 148)

Evaluarea instruirii este mai exact un proces cu ajutorul căruia se măsoară performanța și progresul elevilor într-un anumit domeniu, capacitatea acestora de a "stăpâni" acele informații. Aceasta evaluare se poate realiza prin teste, evaluări scrise sau alte forme de evaluare cum ar fi proiecte sau prezentări orale și poate fi utilizată pentru a determina cât de bine elevii înțeleg conținutul și pentru a identifica zonele care necesită îmbunătățiri.

La nivelul unei lecții de informatică, evaluarea instruirii poate fi aplicată astfel:

Momentul organizatoric:

- În această secvență, profesorul poate distribui materialele necesare și poate face o scurtă verificare a prezenței elevilor.

Comunicarea scopului general și a obiectivelor concrete:

- Profesorul poate comunica scopul general al lecției și obiectivele concrete pe care le dorește să le atingă.

Verificarea lecției anterioare:

- În această secvență, profesorul poate face o evaluare inițială, diagnostică și predictivă a cunoștințelor elevilor privind lecția anterioară.

Susținerea lecției noi:

- În această secvență, profesorul poate predă noile cunoștințe și poate include activități de învățare prin intermediul cărora elevii pot aplica aceste cunoștințe. De asemenea, poate fi realizată o evaluare continuă și formativă, care poate fi autoformativă.

Evaluarea finală:

- În această secvență, profesorul poate realiza o evaluare finală prin intermediul unui test scris sau a unei prezentări a proiectelor elevilor. De asemenea, poate oferi feedback și poate decide să acorde note școlare.

Strategiile, metodele și instrumentele de evaluare utilizate pe parcursul unei lecții de informatică pot include chestionare, teste scrise, prezentări, proiecte, evaluări autoformatice și alte activități interactive. De asemenea, ajută foarte mult faptul că profesorul oferă feedback constant pe întreaga durată de desfășurare a lecției.